

Prehľad maturitných tém zo slovenského jazyka

Téma 1

Jazykový systém a charakteristika jazykových rovín.

Pojmy epická poézia, rytmus a sylabický (slabičný) veršový systém (**diela Valasská škola, Mor ho**).

Téma 2

Rečnícky štýl, agitačné, náučné a príležitostné žánre rečníckeho štýlu. Zásady správneho rečníckeho prejavu.

Podstata sylabického veršového systému, slabičnosť verša, vnútroveršová prestávka – dieréza (**diela Smrť Jánošíkova, Zakliata panna vo Váhu a Divný Janko**).

Téma 3

Lexikológia, rozdiel medzi aktívnou a pasívnou slovnou zásobou.

Rozdiel medzi lyrickou a epickou poéziou, sylabicko-tonický (prízvučný) veršový systém, pojem stopa – trochej, daktyl, jamb (**rozbór básne Povedomie, Hájnikova žena**).

Téma 4

Pojem charakteristika, druhy charakteristík (objektívna, subjektívna, individuálna...).

Poviedka ako literárny žáner, pojmy rytmicky neviazaná reč, literárna postava, vonkajšia a vnútorná kompozícia (**diela Keď báčik z Chochoľova umrie, Maco Mlieč**).

Téma 5

Funkčné jazykové štýly - charakteristika.

Novela ako literárny žáner. (**diela Ťapákovci a Apoliena**).

Téma 6

Opisný slohový postup, druhy opisov z hľadiska použitia slovných druhov.

Epika ako literárny druh, epické žánre z hľadiska rozsahu (**diela Otec Goriot, Kapitánova dcéra**).

Téma 7

Morfológia, klasifikácia neohybných slovných druhov.

Román, druhy románov z hľadiska témy (**diela Kto chytá v žite, Dáma v jazere**).

Téma 8

Definujte pojem lexikografia. Vymenujte druhy slovníkov a popíšte ich využitie.

Charakterizujte lyriku ako literárny druh. Vymenujte a bližšie špecifikujte lyrické žánre – sonet, óda (**básne Krvavé sonety, Zmráka sa...**).

Téma 9

Kompozícia súkromného listu, zaradenie do jazykovému štýlu.

Vyvodte pojmy spoločenská a ľúbostná lyrika (**básnická skladba Marína a básneň Otcova roľa**).

Téma 10

Dejiny spisovného jazyka po súčasnosť.

Časomiera ako rytmická organizácia verša (**rozbór eposu Svatopluk a skladby Slávy dcera**).

Téma 11

Zvuková rovina jazyka.

Porovnávanie literárnych žánrov krátkej epiky – poviedka a novela (**diela Drevený chlieb, Peter a Lucia**).

Téma 12

Pojmy fonéma, graféma a hláska, systém slovenských hlások.

Dráma ako literárny druh, dramatické žánre, znaky vonkajšej a vnútornej kompozície divadelnej hry (**rozbór tragédie Hamlet a činohry Statky- zmätky**).

Téma 13

Administratívny štýl a jeho žánre.

Komédia (veselohra) a fraška. Pojmy humor a hyperbola (**dielo Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch a dielo Lakomec**).

Téma 14

Zásady písania žiadosti a zaradenie do príslušného jazykového štýlu.

Intímna lyrika, duchovnú (náboženskú) lyriku, čistá lyriku (**rozbór básní Balada čerešňových kvetov, O božom pevcovi, Moja rodná**).

Téma 15

Publicistický štýl, jeho znaky a žánre.

Charakteristické znaky voľného verša a automatického textu, kaligram, pásmo (**Pokazený písací stroj**).

Téma 16

Výkladový slohový postup.

Psychologický román ako žánre veľkej epickej prózy (**diela Jozef Mak, Na západe nič nové**).

Téma 17

Umelecký štýl, jeho znaky a využitie.

Reťazová kompozícia epického diela. (**diela Tri gaštanové kone, O dvoch bratoch**).

Téma 18

Morfológia - ohybné slovné druhy.

Sociálny román ako žánre veľkej epickej prózy, rozdiel medzi sociálnym a psychologickým románom (**diela Živý bič, Dom v stráni**).

Téma 19

Národný jazyk a formy národného jazyka.

Netradičná epická próza - prúd autorovho vedomia, asociácia (**poviedka Pes**).

Téma 20

Slovná zásoba a jej druhy.

Retrospektívny kompozičný postup a chronologický kompozičný postup (**diela Ako chutí moc, Kolíska**).

Téma 21

Objednávka ako žáner administratívneho štýlu

Podstata tragédie ako dramatického žánru, porovnanie **díel Antigona, Kým kohút nezaspieva.**

Téma 22

Jazyková kultúra, faktory ovplyvňujúce jej úroveň a princípy zdvorilej komunikácie.

Súčasná lyrika, populárna pieseň (**báseň Jablko a Zvony detstva , pieseň Voda čo ma drží nad vodou.**)

Téma 23

Komunikácia, jej druhy a funkcie.

Postmoderna, typické prvky postmodernej palimpsest, persifláž a satira (**díela Démon súhlasu a Psie dni.**)

Téma 24

Náučný štýl a jeho žánre.

Fantastická a sci-fi próza (**díela Cesta na mesiac, Harry Potter.**)

Téma 25

Informácie, zdroje a spôsoby spracovania informácií.

Absurdná dráma v porovnaní s klasickou divadelnou hrou (**díela Čakanie na Godota, Soirée**)

Téma 26

Vývin jazyka členenie európskych jazykov do jednotlivých skupín.

Literárne dejiny - antická (grécka a rímska) literatúry, stredoveká (kresťanská a rytierska) literatúra.

Téma 27

Príležitostné žánre rečníckeho štýlu.

Literárne dejiny –porovnanie renesančnej, barokovej a klasicistickej literatúry.

Téma 28

Vetné členy, rozdelenie podľa postavenia vo vete a funkcie.

Literárne dejiny - obraz slovenskej romantickej a realistickej literatúry - literárne druhy a žánre.

Téma 29

Veta, rozdelenie viet podľa modálnosti, zloženia a členitosti.

Literárne dejiny – moderna, prínos Ivana Kraska do slovenskej literatúry.

Téma 30

Informačný slohový postup.

Literárne dejiny - spoločenská situácia na Slovensku po roku 1945 a jej vplyv na literatúru. (**díela Démon súhlasu, Ako chutí moc**)